

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 15/17

Luksemburg, 16 lutego 2017 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-74/16
Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania / Ayuntamiento de Getafe

Zdaniem rzecznik generalnej Juliane Kokott zwolnienia podatkowe dla szkół prowadzonych przez instytucje kościelne nie naruszają, co do zasady, zakazu pomocy państwa

Zwolnienie podatkowe na rzecz kościoła katolickiego w Hiszpanii w odniesieniu do robót budowlanych w budynku szkolnym nie narusza tego zakazu w zakresie, w jakim kościół używa budynku do nauczania obowiązkowego i tym samym w ramach jego misji społecznej, kulturalnej i oświatowej, jednakże narusza ten zakaz w zakresie, w jakim używa danego budynku do komercyjnego oferowania nauczania

Umowa między Hiszpanią i Watykanem z czasów sprzed przystąpienia Hiszpanii do Unii Europejskiej przewiduje różne zwolnienia podatkowe na rzecz kościoła katolickiego. Powołując się na tę umowę, kościół katolicki domaga się w niniejszym przypadku jako podmiot prowadzący szkołę kościelną w pobliżu Madrytu zwrotu podatku gminnego w wysokości 23 000 EUR, który musiał zapłacić w związku z robotami budowlanymi w budynku szkolnym. Pomieszczenia szkoły są używane w przeważającym stopniu w celu nauczania obowiązkowego, które jest równorzędne z nauczaniem w szkołach państwowych i jego przeważająca część jest finansowana ze środków publicznych. Kościół używa jednak tych pomieszczeń także do kształcenia fakultatywnego, za które pobiera on czesne.

Sąd hiszpański, przed którym zawisł spór, zmierza do ustalenia czy sporne zwolnienie podatkowe należy traktować jako zakazaną na mocy prawa Unii pomoc państwa w przypadku jego zastosowania do budynku szkolnego. Jednocześnie została poruszona zasadnicza kwestia, czy zakazana pomoc państwa ma miejsce, gdy państwo członkowskie zwalnia wspólnotę religijną z określonych podatków, w tym także w zakresie działalności, która nie jest ściśle związana z celami religijnymi.

Rzecznik generalna Juliane Kokott w przedłożonej dzisiaj opinii doszła do wniosku, że zwolnienie z podatku takie jak będące przedmiotem sporu w omawianej sprawie, nie narusza ustanowionego w prawie Unii zakazu pomocy państwa w zakresie, w jakim dotyczy ono budynku szkolnego, który jest używany przez kościół katolicki do świadczenia usług nauczania w ramach jego misji społecznej, kulturalnej i oświatowej. Takie zwolnienie z podatku stanowi natomiast zakazaną pomoc państwa w zakresie, w jakim dany budynek jest używany do celów czysto komercyjnych.

Traktaty Unii zobowiązują wprowadzić Unię Europejską do szanowania i nienaruszania statusu kościołów w państwach członkowskich, jednak działalność kościołów nie jest generalnie wyłączona z zakresu obowiązywania prawa Unii. Nakaz ten należy raczej uwzględnić przy dokonywaniu wykładni i przy stosowaniu prawa Unii.

W celu zastosowania zakazu pomocy państwa do spornego zwolnienia podatkowego należy dokonać rozróżnienia między używaniem budynku do nauczania obowiązkowego a używaniem danego budynku do nauczania fakultatywnego.

Jako że nauczanie obowiązkowe jest w pełni zintegrowane z publicznym systemem oświaty w Hiszpanii i szkoła spełnia w tym zakresie szczególną misję społeczną, kulturalną i oświatową (niekonieczne jest dążenie do ściśle religijnych celów), należy przyjąć, że w grę wchodzi tu

działalność niegospodarcza. Prawo konkurencji Unii, i tym samym zakaz pomocy państwa, nie znajduje zatem zastosowania do tej działalności.

Nauczanie fakultatywne natomiast zdaje się mieć komercyjny charakter, w związku z czym należy przyjąć w tym zakresie istnienie działalności gospodarczej, w stosunku do której obowiązuje zakaz pomocy państwa. Jedynie wtedy, gdyby nauczanie to stanowiło mniej niż 10% prowadzonej działalności i miało zatem całkiem dodatkowy charakter, można by przyjąć, że dana działalność ma ogólnie niegospodarczy charakter.

W zakresie, w jakim wykonywana jest działalność gospodarcza (czego wyjaśnienie należy ostatecznie do sądu hiszpańskiego), w związku z czym zastosowanie znajduje zakaz pomocy państwa, zdaniem rzecznik generalnej sporne zwolnienie podatkowe stanowi faktycznie pomoc państwa.

Jako że hiszpański podatek od budów, instalacji i robót budowlanych będący przedmiotem sporu w omawianej sprawie został wprowadzony dopiero po przystąpieniu Hiszpanii do Unii Europejskiej, sporne zwolnienie podatkowe (w przypadku działalności gospodarczej) należy zdaniem J. Kokott uznać nie za istniejącą¹, lecz za nową pomoc. Musi ona zatem zostać zgłoszona Komisji i nie może być przyznawana bez zgody tej instytucji.

Szczególna okoliczność, że sporne zwolnienie podatkowe wynika z umowy międzynarodowej zawartej z Watykanem przed przystąpieniem Hiszpanii do Unii Europejskiej, dopuszcza ewentualnie tymczasowe odstępstwo od ustanowionego w prawie Unii zakazu pomocy państwa. O ile umowa pozostawia wystarczający margines uznania, aby wyłączyć działalność gospodarczą kościoła katolickiego ze spornego zwolnienia podatkowego, należy z niego skorzystać. Jeżeli taki margines uznania (jeszcze) nie istnieje, Hiszpania musi podjąć kroki w celu osiągnięcia odpowiedniego porozumienia z Watykanem. Gdyby osiągnięcie takiego porozumienia w rozsądnym czasie okazało się niemożliwe, Hiszpania musiałaby wypowiedzieć umowę.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

¹ Istniejące systemy pomocy podlegają jedynie stałemu badaniu przez Komisję i mogą być z reguły realizowane aż do momentu, w którym Komisja stwierdzi ich niezgodność z rynkiem wewnętrznym.